

Den modige og kompetente barnepsykologen Elisabeth Cleve beskriver time for time guttens helbredelsesprosess. Parallelt redegjøres i korte trekk for samtalen en mannlig kollega hadde med guttens far.

Ved avslutningen av terapien, trenger ingen lenger lure på om Victor egentlig er glad, lei seg, sint eller trett. Nå kan han tydelig gi uttrykk for sine følelser, til og med sitte lenge stille og snakke alvorlig eller bare lytte. Når andre barn spør etter moren hans, svarer han slik som faren, at mamma og lillebror er i himmelen.

Hvert av de 13 kapitlene innledes med en kort sammenfatning av hovedpunkter i kapitlet. Språket er nyansert, spesielt gir barnets til tider urene uttale og småbarnslige setningsoppbygging et autentisk preg.

Små strektegninger illustrerer ulike konfigurasjoner fra sandkasseleken. Det er tankevekkende og rørende å oppleve hvor mye et lite barn oppfatter og forstår og hvor avgjørende det er at den som er sammen med barnet er beredt til å lytte til barnets fortelling og gi den mening fra barnets ståsted. For å gjennomføre slikt arbeid må man ha tilstrekkelig tid å avse, være sterk nok psykisk og ha støtte fra egen arbeidsplass.

Før et barn tilbys kriseterapi er det nødvendig at den sosiale situasjon er tilstrekkelig velordnet, uten dette trenger barnet og familien i første rekke mer håndfast hjelp i hverdagen. Når et barn er i krise, befinner de nærmeste seg også i en krisesituasjon.

Ved en psykologisk undersøkelse av et barn må man derfor alltid undersøke hvordan det står til med de øvrige familie-medlemmene og vurdere deres behov for hjelp. Boken inneholder mye generell kunnskap om barn og traumer. Avslutningsfasen og psykoterapeutens spesielle utfordringer ved å arbeide med barn som har lidd store tap, er spesielt beskrevet.

Denne boken henvender seg ikke bare til fagpersoner rundt barn i krise og sorg. Her er ingen vanskelig fagterminologi, men en glimrende innføring i hvorledes barnepsykoterapi kan arte seg.

Boken kunne være obligatorisk lesing for de som utdanner seg innen barne- og ungdomspsykiatri, men den er like tilgjengelig for foreldre og besteforeldre uten spesifikke psykologikunnskaper, som for ansatte som i sitt daglige virke omgås barn og familier for å hjelpe dem til å mestre livets vanskeligheter.

En omfattende litteraturliste inkluderer bøker for barn og ferdypningslitteratur.

Inger Helene Vandvik
Slependen

Nært og innlevende om innagerende barn og unge

Ingrid Lund

Hun sitter jo bare der!

Om innagerende atferd hos barn og unge.

139 s, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2004.

Pris NOK 229

ISBN 82-450-0134-1

Boken er skrevet for pedagoger i skolen og for grunn- og videreutdanning i helse- og sosialfag og pedagogikk. Forfatteren ønsker å øke forståelsen for innagerende elever, de som ikke har glede av det sosiale fellesskapet og som

utfordrer lærerne gjennom passivitet og tilbaketreking. Denne gruppen elever blir lett oversett i forhold til de mer høyrøstede, urolige og aggressive jevnaldrende.

Forfatter har hatt kontakt med 12 tiende-klassinger og 12 lærere i ungdomsskolen. Fire i hver gruppe er dybdeintervjuet, resten har besvart spørsmål skriftlig. Utsagn fra disse krydrer boken gjennom dens sju kapitler, sammen med tegninger, og illustrasjoner. Hun beskriver hvordan teorien hun bygger sin undersøkelse på, gir et nytt perspektiv på den innagerende eleven. Dette kan åpne for en gjensidig forståelse og dialog og derved økt kontakt og dypere forståelse i positive samhandlingssirkler, ut av tilbaketrekingen.

Ingrid Lund gjør så nærmere rede for tilknytningsteori og bruker en større del av et kapittel til å fordype seg i moderne spedbarnsforskning og Daniel Sterns selvpsykologi samt hans fem utviklingslinjer: det gryende selvet, kjerneselvet, det subjektive selvet, det verbale selvet og det narrative, fortellende selvet. Hun viser hvordan disse selvpoplevelsesformene spiller seg ut i skolehverdagen og påvirker selvfølelsen, selvtilliten og selvverdet. Hun kommer inn på ungdom og identitet og de ulike sosiale roller ungdom trer inn i for å bli bekreftet av andre.

Boken gir praktiske eksempler på hvordan man skal kunne forstå barns indre verden og gir håp for å kunne hjelpe tilbaketrekkende barn i skolen. Den hjelper også leseren å se hvordan egne holdninger bidrar til å lukke eller åpne dialogen.

Boken anbefales også til studenter og personale som vil arbeide med barn innenfor helse- og sosialvesenet.

Øystein Sørbye

Familieenheten Sogn
og
Familieavdelingen Karasjok

En ny legerolle?

Karin Bengtsson, Ingalill Moren Hybbinette

Läkarroll i förändring – att våga nya vägar

293 s, ill. Lund: Studentlitteratur, 2004.

Pris SEK 370

ISBN 91-44-02463-0

Sykdomsbildene har i løpet av det siste hundreåret endret seg. Mens infeksjonssykdommene dominerte helt frem til siste verdenskrig og rammet særlig barn og unge, er hjerte- og karsykdommer og kreft hos middelaldrende og eldre samt psykiske lidelser nå blitt sentrale. Men samtidig har man gjennom de siste tiår sett et økende antall pasienter med diffuse somatiske og psykiske plager der helsevesenet ofte har måttet melde pass.

Karin Bengtsson, med erfaring fra allmenmedisin, psykiatri og smertebehandling og Ingalill Moren Hybbinette, med bakgrunn fra allmenmedisin, psykoterapi og rehabilitering, har skrevet en bok der målgruppen i første rekke er kolleger innen allmenmedisinen.

Boken har åtte hovedkapitler. Hvert av disse kapitlene er igjen inndelt i korte kapitler på 2–3 sider etterfulgt av litteraturreferanser.

Psyke og soma er ett. Mange sykdommer i dag er forårsaket av stress, legen må være like mye opptatt av pasientens ressurser som hans patologi, legerollen må være rådgiver mer enn en autoritær vi-alene-viter. Rådgivning og samarbeid med både pasient og andre yrkesgrupper i helsevesenet er viktig. Følelsene er viktige, familien er viktig, hypnose og alternative metoder fra Kina og andre kulturer kan være nyttig. Dette er noen av budskapene i boken.

Forfatterens hensikter er de beste. Men har de lyktes i sin argumentasjon? Jeg synes ikke det. Jeg er redd mang en lege vil legge bort boken etter noen få kapitler. For her er ingen nye radikale synspunkter som pirrer. Her er ingen konkret terapiveiledning.

Forfatterne håper boken kan virke som en kraft og inspirasjon. Det er nok et fäfenget håp. Forfatterne skriver om dagens stressrelaterte sykdommer uten å definere hva de mener med stress og uten å peke på sykdommer der man tror stress er viktig.

Litteraturreferansene er mange, men det er uklart hvordan disse er relatert til teksten.

Forfatterne vet at helse og sykdom er ujevnt fordelt i samfunnet, men de har likevel valgt å hoppe over både medisinsk epidemiologi og alt om kan minne om å ta stilling politisk. Behandlingen av den enkelte pasient blir det sentrale. En velmenende bok, men dessverre altfor vag og overfladisk til å være til nytte for kolleger. Tror jeg.

Einar Kringlen

Psykisk institutt Vinderen
Oslo